

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

**Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 21-05-02, 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md**

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

**Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 21-05-02, 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md**

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul programului instituțional de cercetare pentru anii 2024–2027, etapa anului 2025, 210103” Managementul durabil al productivității solului în condițiile încălzirii globale”, director de proiect: Dr. hab. Boris BOINCEN, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Biroul Secției Științe ale Vieții Nr.5 din 26 februarie 2026)

1. Realizarea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect, etapa 2025

În etapa 2025 au fost realizate integral scopul și obiectivele declarate în propunerea de proiect, prin desfășurarea experiențelor de câmp de lungă durată privind evaluarea comparativă a culturilor în asolament și cultură permanentă, analiza reacției grâului de toamnă la premergători și fertilizare, precum și studierea interacțiunii rotației culturilor, sistemelor de lucrare și fertilizare a solului în condiții de reducere a inputurilor chimice. Rezultatele obținute au confirmat rolul determinant al asolamentului și al nivelului de fertilitate asupra productivității, evidențiind sporuri semnificative de producție la grâul de toamnă, sfecla de zahăr, porumb și floarea-soarelui. De asemenea, a fost demonstrată eficiența includerii ierburilor perene și a fertilizării organice în stabilizarea producției și reducerea dependenței de îngrășămintele minerale. Astfel, obiectivele etapei au fost atinse în conformitate cu planul aprobat..

2. Diseminarea rezultatelor obținute (publicații, participări la conferințe cu rapoarte etc.)

Rezultatele au fost publicate în 2 articole în reviste indexate Web of Science și Scopus, 3 articole în reviste din Registrul Național (categoria B), 1 capitol în monografie internațională, precum și 6 articole în lucrările conferințelor științifice internaționale. Totodată, aceste rezultate ale cercetărilor au fost prezentate în cadrul conferințelor și reuniunilor științifice desfășurate în Republica Moldova, România, Uzbekistan, Spania, Federația Rusă și China, inclusiv în cadrul unor consorții europene. Totodată, subprogramul a fost promovat prin numeroase intervenții în mass-media (radio și televiziune), contribuind la valorificarea și transferul cunoștințelor către mediul academic și sectorul agricol.

3. Valoarea socio-economică și impactul rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare etc.).

Rezultatele obținute în etapa 2025 prezintă o valoare socio-economică semnificativă prin fundamentarea științifică a tranziției către sisteme agricole durabile, bazate pe diversificarea

asolamentului, includerea ierburilor perene și utilizarea prioritară a fertilizării organice. Cercetările au demonstrat posibilitatea reducerii inputurilor minerale, în special a azotului, fără diminuarea nivelului de producție, ceea ce contribuie la scăderea costurilor de producere și la creșterea competitivității fermierilor. De asemenea, a fost evidențiat impactul pozitiv asupra conservării fertilității solului, reducerii degradării și diminuării emisiilor de gaze cu efect de seră. În anul de raportare nu au fost înregistrate brevete de invenție sau alte forme de proprietate intelectuală, însă rezultatele sunt materializate prin recomandări tehnologice și participarea la consorții internaționale, oferind perspective reale de implementare la nivel național și regional.

4. Implicarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

S-a asigurat o implicare activă a tinerilor cercetători în realizarea activităților științifice, ponderea acestora în cadrul echipei constituind 55%. Tinerii cercetători au participat la desfășurarea experiențelor de câmp, analiza datelor experimentale, elaborarea publicațiilor științifice și prezentarea rezultatelor la conferințe naționale și internaționale. Implicarea acestora a contribuit la consolidarea competențelor profesionale în domeniul agroecologiei, fertilității solului și agriculturii conservative. În anul de raportare activitatea desfășurată a constituit bază științifică pentru formarea continuă și integrarea tinerilor în cercetarea aplicativă și în școala doctorală afiliată instituției..

Obiecție: Nu au fost raportate susțineri a tezelor de doctorat.

Punctajul mediu acordat: 28,8

Concluzii și recomandări:

Activitățile realizate au confirmat relevanța științifică și aplicativă a cercetărilor, prin evidențierea rolului fertilității solului și a biodiversității agricole în creșterea competitivității fermierilor în condițiile schimbărilor climatice. Cercetările au demonstrat rolul determinant al asolamentului, al premergătorilor și al fertilizării organice în stabilizarea și sporirea productivității culturilor agricole, evidențiind superioritatea sistemelor diversificate cu includerea ierburilor perene. A fost confirmată posibilitatea reducerii inputurilor minerale fără diminuarea semnificativă a producției, precum și importanța interacțiunii dintre rotația culturilor, sistemele de lucrare și nivelul de fertilitate a solului. Rezultatele obținute au valoare teoretică prin aprofundarea cunoștințelor privind funcționarea agroecosistemelor și valoare aplicativă prin formularea unor recomandări tehnologice orientate spre creșterea eficienței economice și protecția resurselor de sol.

Se propune calificativul general: Foarte bine

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva GUDUMAC

Conducător adjunct al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Ion TODERAȘ

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela ROMANCIUC